

III.

Herløv Kirke.*Af Dr. J. G. Burman-Becker.*

I Herløv Kirke i Sokkelunds Herred seer man en stor Liigsteen, opreist mod Muren i Vaabenhuset; før laae den foran i Choret. Den er prydet i Hjørnerne med de fire Evangelisters bekjendte Attributer, og omkring i Randen staaer Indskriften: *Hic iacet Mathias Johannis, quondam*

tutor et fundator hujus ecclesiæ, cum duabus uxoribus, Gyde et Christina, qui obiit anno domini mcdlxxx. Denne Kirke, der var helliget Treenigheden, er saaledes en af de faa Landsbykirker, om hvilken vi med Bestemthed vide Bygherrens Navn, og skjøndt fundator ofte bruges om Personer, der ved Gaver have bidraget til allerede længe staaende Kirkers Vedligeholdelse, er Betydningen dog ved denne Leilighed sandsynligviis ordret, idet et Sagn forklarer Anledningen til Kirkens Opførelse. Beboerne af denne Egn vilde nemlig engang, formodentlig i en mørk eller taaget Morgenstund, begive sig til Gladsaxe Kirke, men kunde ikke finde den, og maatte efter lang Søgen gaae hjem; de bade da til Gud, at han vilde skjænke dem en egen Kirke, og i den følgende Nat viste en Engel sig for den Fornemste blandt dem, og befalede ham at lægge Grunden til en Kirke i Herløv By paa det Sted, hvor man ved at grave, fandt et Jernkors; vægrede han sig ved at opfylde dette, vilde han vorde blind. Det er naturligt, at han efterkom Befalingen understøttet af Beboerne, og snart stod Kirken færdig. Hvem hin Mads Jensen eller Hansen (Mathias Johannis) var, er ubekjendt; Sagnet kalder ham jo den Fornemste blandt Indvaanerne; Adelsmand var han dog ikke, thi paa hans Gravsteen staaer et Bomærke; men det er ikke usandsynligt, at han har været Forvalter paa Bispegodset der i Egnen og som saadan kan have havt særdeles Indflydelse paa Bønderne.

Kirken har ganske Præget af Christian den førstes Tidsalder, men det østlige Parti er yngre, idet denne Deel strax i Begyndelsen af det 18de Aarhundrede formedelst Brøstfældighed maatte fornyes, hvorom en Indskrift paa en stor Tavle med Worms og Bartholins Vaaben vidner. Kirken indeholdt i sin Tid flere Reliquier og Sager til Brug for Syge, der ved disses Berøring gjenvandt Helbreden. Her gjemtes ogsaa en historisk Mærkelighed, der under de Svenskes Ophold her paa Egnen i 1659 skal være forsvunden. Det var en Piil, hvormed Kong Hans i

et af sine mange Feldttog var bleven saaret i Munden og som havde udstødt to af hans Tænder. Kongen skal flere Gange paa bare Fødder have valfartet til denne Kirke og der holdt Andagt i taknemmelig Erindring af den hellige Treenighehs Beskyttelse mod dette farlige Saar; thi der fortælles, at da han blev truffen, udraabte han: Sospita Deus et sancta trinitas.
